

M.A. (PART- I)
POLITICAL SCIENCE
Political Theory
(Paper – I) April 2016

QP Code : 21843

Total Marks: 100

(3 Hours)

- N.B. i) Attempt any four questions.
ii) All questions carry Equal Marks

1. Examine the Institutional Approach to Political Theory.
2. Assess the Elitist theory of the state.
3. What is Political Obligation? What according to you are the limits on political obligation? Give reasons to substantiate your answer.
4. Write an essay on major theories of Citizenship.
5. Evaluate the main features of liberal democracy.
6. Comment on the main principles of Fascism and its relevance today.
7. Explain alternate model of development.
8. Write short notes on any two :
(a) Positivism (b) Positive and Negative liberty
(c) Sources of Law (d) Human Rights

मराठी रूपांतर

- सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

१. राजकीय सिध्दांताच्या संस्थात्मक दृष्टिकोनाचे परीक्षण करा
२. राज्याविषयीच्या अभिजनवादी सिध्दांताचे मूल्यांकन करा.
३. राजकीय आज्ञापालन म्हणजे काय ? तुमच्या मते राजकीय आज्ञापालनाच्या मर्यादा कोणत्या ? तुमच्या उत्तरामध्ये साधार कारणे द्या.
४. नागरिकत्वाच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांचे मूल्यांकन करा.
५. उदारमतवादी लोकशाहीच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांचे मूल्यांकन करा.
६. फॅसिझमच्या प्रमुख तत्वांवर टिपणी आजच्या संदर्भात लिहा.
७. विकासाची पर्यायी प्रारूपे स्पष्ट करा.
८. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन):

- (अ) प्रत्याक्षर्यवाद (ब) भावात्मक आणि नकारात्मक स्वातंत्र्य
(क) कायद्याचे स्रोत (ड) मानवी हक्क

M.A. (PART- I)
POLITICAL SCIENCE
Selected Issues and Themes in Indian
Politics
(Paper – II) April 2016

QP Code : 21770

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt any four questions.
(2) All questions carry equal marks.

1. Critically evaluate the importance of fundamental rights.
2. Do you think directive principles are essentials for the development? Discuss it with suitable examples.
3. Discuss the power of the Indian Parliament
4. Critically evaluate the role of Election Commission in Indian Politics.
5. Do you think India is federal state? Give relevant examples for your argument.
6. Discuss the social base and ideology of Congress Party and BJP.
7. What are the challenges for nation building in India? Discuss the causes behind it.
8. Religion and caste it dominant factor in India politics. Discuss these factors with relevant examples.

[TURN OVER]

(मराठी रूपांतर)

(3 तास)

(एकूण गुण : १००)

सूचना : (१) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. मुलभूत हक्कांचे काय महत्त्व आहे याचे समीक्षण मुल्यमापन करा.
२. विकासासाठी निर्देशक तत्त्वे आवश्यक आहेत असे तुम्हाला वाटते का? सुसंगत उदाहरणांसहित याची चर्चा करा.
३. भारतीय संसदेस काय अधिकार आहेत याची चर्चा करा.
४. भारतीय राजकारणात निवडणूक आयोगाची काय भूमिका आहे याचे मुल्यमापन करा.
५. तुम्हाला वाटते का भारत हे संघराज्य आहे? तुमच्या मताच्या समर्थनार्थ सुसंगत उदाहरणे द्या.
६. काँग्रेस पक्ष आणि भारतीय जनता पक्ष यांचे सामाजिक आधार व विचारप्रणालीची चर्चा करा.
७. भारताच्या राष्ट्रबांधणीपुढील आव्हाने कोणती आहेत ते सांगून त्यामागची कारणे काय याची चर्चा करा.
८. धर्म आणि जात हे भारतीय राजकारणातील प्रभावशाली घटक आहेत. सुसंगत उदाहरणांसहित या घटकांची चर्चा करा.

M.A. (PART- I)
POLITICAL SCIENCE
Foreign Policy & Diplomacy with Special
reference to India
Group –E (Paper – I) April 2016

QP Code : 20916

Marks: 100

ii) Figures to the right indicate marks

- Q.1. Define foreign policy and discuss its objectives. 25
- Q.2. Examine the role of the political parties and pressure groups in shaping Indian foreign policy. 25
- Q.3. Write a note on the evolution of Indian foreign policy. 25
- Q.4. Discuss the impact of India-Pakistan relations on the process of regional integration in South Asia. 25
- Q.5. Discuss the border disputes between India and China. 25
- Q.6. Examine the relations between India and the United States in the context of the changing balance of power in Asia. 25
- Q.7. Critically examine the Nuclear Policy of India. 25
- Q.8. Write a note on **any two**: 25
- a) India and Europe relations
 - b) India and Latin America relations
 - c) India and the UN
 - d) Impact of liberalisation on Indian economy.

(मराठी रुपांतर)

सूचना: अ) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा

ब) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

- प्र.१. परराष्ट्र धोरणाची व्याख्या सांगा आणि परराष्ट्र धोरणाच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा. २५
- प्र.२. भारतीय परराष्ट्र धोरण निर्मितीतील राजकीय पक्ष आणि दबावगटांच्या भूमिकेचे परिक्षण करा. २५
- प्र.३. भारतीय परराष्ट्र धोरणाच्या विकासावर टिप लिहा. २५
- प्र.४. भारत आणि पाकिस्तानमधील संबंधांच्या दक्षिण आशियाच्या एकीकणाच्या प्रक्रियेवरील परिणामांची चर्चा करा. २५
- प्र.५. भारत आणि चीन यांच्यातील सीमारेषेसंबंधातील विवादांची चर्चा करा. २५
- प्र.६. आशियातील बदलत्या सत्ता संतुलनाच्या संदर्भात भारत आणि अमेरिकेच्या संबंधांचे परिक्षण करा. २५
- प्र.७. भारताच्या आण्विक धोरणाचे टीकात्मक परिक्षण करा. २५
- प्र.८. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन). २५
- अ) भारत आणि युरोप संबंध
 - ब) भारत आणि लॅटीन अमेरिका संबंध
 - क) भारत आणि संयुक्तराष्ट्रे
 - ड) भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील उदारीकरणाचा परिणाम.

M.A. (PART- I)
POLITICAL SCIENCE
Modern Indian Political Thought
Group –E (Paper – II) April 2016

Q.P. Code : 21255

(3 Hours)

Total Marks: 100

N.B. (सूचना)

1) All questions carry equal marks.

१) सर्व प्रश्नांचे गुण समान आहेत.

2) Attempt any four questions.

२) कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

- Q.1 Comment on the ideas of Raja Rammohan Roy. 25
राजा राममोहन रॉयच्या विचारांची चर्चा करा.
- Q.2 Explain the social and political ideas of Dr. Ambedkar 25
आंबेडकरांचे सामाजिक आणि राजकीय विचार स्पष्ट करा.
- Q.3 Evaluate M.G. Ranade's contribution to Indian social reform movement. 25
म. गो. रानडेच्या भारतीय सामाजिक सुधारणा चळवळीतील योगदानाचे परीक्षण करा.
- Q.4 Critically evaluate ideas of B. G. Tilak. 25
बा. गं. टिळकांच्या मतांचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- Q.5 Elucidate on Mahatma Gandhi's ideas about truth and non-violence. 25
महात्मा गांधींच्या सत्य व अहिंसाविषयक विचारांवर भाष्य करा.
- Q.6 Discuss Ram Manohar Lohiya's contribution to post independent Indian political system 25
स्वातंत्र्योत्तर भारतीय राजकीय व्यवस्थे प्रति राममनोहर लोहियांच्या योगदानाची चर्चा करा.
- Q.7 Discuss M. N. Roy's Communist ideas. 25
एम. एन. रॉय यांच्या कम्युनिस्ट विचारांची चर्चा करा.
- Q.8 Write short notes on any two. (किन्ही दोहोंवर टीप लिहा.) 25
1. Phule's critique of Brahminism
 १. फुलेची ब्राह्मण्यावरील टीका
 2. Tilak's views on nationalism
 २. टिळकांचे राष्ट्रवादावरील विचार
 3. Sikh communalism
 ३. शीख जमातवाद
 4. Bhoodan Movement
 ४. भूदान चळवळ

— X X X —